

[Hanne Thanning Jacobsen]

Der er som bekendt bestræbelser i gang for at få slået fast, at Danmark under alle omstændigheder skal være a-våbenfrit område. Disse bestræbelser støtter vi i SF, og vi er med i arbejdet for en traktat om Norden som a-våbenfrit område som en tillidskabende foranstaltning. Ingen skal kunne frygte et a-våbenangreb fra nordisk område. Derfor burde det være en selvfølge, at der for ethvert orlogsfartøj blev afgivet en erklæring om, at det ikke medfører a-våben. Det burde være en simpel og naturlig procedure for enhver, der gæster en af vore havne.

Når vi anser det for nødvendigt at fremsætte dette beslutningsforslag, er det, fordi regeringen overhovedet ikke ønsker at stille dette spørgsmål, som vi ved bliver stillet af andre lande. Det vil sige, at befolkningerne i vore byer må leve i uvished med hensyn til, om de har det farligste af alle våben liggende klos op ad deres hjem. En ting er den fare, man udsætter en bys befolkning for – og at det er reelt, at der sker uheld med atomskibe, har vi påpeget i bemærkningerne til forslaget – en anden ting er det hemmelighedskræmmeri, den mystifikation, som forsvars- og udenrigsministrene på regeringens vegne bidrager til ved ikke klart at kræve forsikring for, at et skib ikke har a-våben om bord. Er der tale om et besøg fra et venligsindet land, må det venlige i det mindste slå igennem ved, at man bidrager til trygheden for befolkningen ved åbent at erklære, at der ikke er a-våben om bord på det besøgende skib, og hvis der er a-våben om bord, må venligheden komme til udtryk ved, at man holder sig borte fra Danmark.

Enhver dansk havn har et reglement for besejling af havnen med udgangspunkt i et standardreglement fra statens side. I dette reglement er der naturligvis særlige regler for skibe med farlige stoffer. Kommer et sådant skib i havn, skal der etableres de nødvendige beredskabsforanstaltninger og afspærringer, men i forbindelse med et orlogsfartøjs besøg er alle disse bestemmelser sat ud af kraft, skønt der er større fare forbundet med dettes tilstedeværelse, for nu at sige det mildt, og det er uacceptabelt i enhver henseende. Rent fysisk er man altså uforberedt, og psykologisk påføres befolkningen en utryghed, som ingen ansvarlig myndighed kan lukke øjnene for. Derfor ser vi da også, at byråd landet over i stigende grad gør opmærksom på, at man ikke fortsat ønsker at leve med flådebesøg uden denne garanti.

Der er således al mulig grund til, at der bliver sat en stopper for, at orlogsfartøjer med a-våben om bord besejler vore havne – af de grunde, som jeg har fremført, og med udgangspunkt i den fare, som de hidtil kendte atomvåben har udgjort.

Jeg kan til sidst ikke undlade at nævne et forhold, som er aktualiseret i forbindelse med den a-oprustning, der sker, hvor krigsskibe af forskellig art bestykses med krydsermissiler, konventionelle såvel som atomare. Det er atommissiler, der er beregnede på angreb ind i et fjendtligt område. Et konkret eksempel: Et orlogsfartøj med krydsermissiler om bord ville kunne ligge i f.eks. Københavns Havn og i en given situation kunne affyre sine raketter mod mål f.eks. i Sovjet. Det kan betyde stor fare for København, som bliver, om ikke direkte bombe-mål, så dog et område, der vil komme til at lide under, at modparten vil forsøge at uskadeliggøre et sådant fartøj med dødsensfarlige våben.

Den nye oprustning – kvantitativt såvel som kvalitativt – medfører, at der er særlig grund til, at vi frabeder os besøg i vore havne af skibe med a-våben om bord og kræver garanti for, at dette overholdes.

Niels Anker Koføed (V):

Det er jo ikke første gang, vi har den slags forslag til behandling i Folketinget. Jeg synes, det er sket gentagne gange i de mange år, hvor jeg har siddet her, men der har altid været et solidt flertal, der har sagt, at udlandet ved, hvilken politik den danske regering har, og uanset om det er såkaldt venligsindede eller såkaldt ikkevenligsindede lande, ved de, at den danske regering ikke ønsker besøg af skibe, der har atomvåben om bord.

Den politik startede under socialdemokratiske regeringer, og den har denne regering fulgt op, så jeg forstår ikke, hvorfor vi igen skal have denne diskussion.

Nu står der her i SF's beslutningsforslag: »Såfremt orlogsfartøjer under besøg i danske havne faktisk medfører atomvåben, vil dette indebære helt uoverskuelige risici for vore byer og disses befolkning i tilfælde af fejlaflfyring, brand« osv. Det lyder jo meget godt, men for det første kan der selvfølgelig ske fejl – de kan jo også have noget andet farligt om bord, f.eks. kan ammunition være farlig – men er den risiko større for København, Århus og Ålborg end for